

p. R. Dopeł
ra Prac
dn. 29.10.12
8862 podpis. N

Warszawa, 26 października 2012 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

BMzk-070-731/42854/12/MK

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 29.10.12.
4301
nr.....podpis. Borusewicz

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 11 października 2012 r., znak: BPS/043-18-732/12, przekazujące oświadczenie złożone przez senatorów **Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego i Marka Martynowskiego** podczas 18. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 października 2012 r., w załączeniu przedstawiam stanowisko w zakresie poruszonych przez senatorów zagadnień.

Z powierzeniem

Z OP. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
GŁÓWNY KONSERWATOR PRZYRODY

Janusz Zaleski

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM

**Odpowiedź Ministra Środowiska na oświadczenie złożone przez senatorów:
Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego i Marka
Martynowskiego na 18. Posiedzeniu Senatu w dniu 4 października 2012 r.**

Na wstępie należy wyjaśnić, iż kwestie związane z wpływem turbin wiatrowych na życie ludzi mieszkających w otoczeniu siłowni wiatrowych oraz na całość środowiska są analizowane na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. 2010 Nr 213, poz. 1397), zwanego dalej *Rozporządzeniem*, instalacje planowane na lądzie wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, o mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, lub instalacje planowane w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, wymagają zawsze przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 *Rozporządzenia* w przypadku instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii, o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m, których moc jest mniejsza niż 100 MW, oraz wszystkich zlokalizowanych na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe) na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1220, ze zm.), zwanej dalej *uop*, taki obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może zostać nałożony. W myśl art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2008, Nr 199, poz. 1227 ze zm.), zwanej dalej *ustawą OOS*, przed realizacją przedsięwzięć wymienionych w *Rozporządzeniu* konieczne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a w określonych przypadkach również przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko.

Ocena oddziaływania na środowisko wiąże się z przeprowadzeniem postępowania administracyjnego, które w szczególności obejmuje: weryfikację raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanie wymaganych *ustawą OOS* opinii i uzgodnień oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. W ramach ww. oceny, w myśl art. 62 ust. 1 *ustawy OOS*, określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne, zabytki, wzajemne oddziaływanie między ww. elementami, możliwość oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wymagany zakres monitorowania.

Kluczowym materiałem dowodowym w przeprowadzanej ocenie jest przygotowywany przez inwestora raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

W dokumencie tym powinny znaleźć się informacje dotyczące zagrożeń dla środowiska oraz ludzi, jakie wiążą się będą z realizacją, eksploatacją i likwidacją inwestycji.

Kolejnym elementem oceny oddziaływania na środowisko, który polega na kontroli merytorycznej zawartości dokumentacji i służy weryfikacji zaproponowanych przez inwestora warunków realizacji przedsięwzięcia, jest uzgodnienie z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz zasięgnięcie opinii organu inspekcji sanitarnej. Pierwszy z organów uzgadnia środowiskowe uwarunkowania planowanej inwestycji, uwzględniając aspekty przyrodnicze, w tym także krajobrazowe.

Należy mieć tu na uwadze art. 33 ust. 1 *uop*, zgodnie z którym zabrania się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, albo pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W przypadku stwierdzenia, że zastosowanie ma art. 33 ust. 1 *uop*, i że nie zachodzą przesłanki wyjątku od tego zakazu, określone w art. 34 ust. 1 lub 2 *uop*, regionalny dyrektor ochrony środowiska odmawia zgody na realizację farmy wiatrowej.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustala warunki, których realizacja zapobiega wystąpieniu negatywnego oddziaływania na środowisko i zamieszkujące je organizmy. W przypadku braku możliwości odpowiedniej minimalizacji lub wyeliminowania powyższego znaczącego oddziaływania, odmawia uzgodnienia realizacji inwestycji.

Natomiast inspektor sanitarny wydaje opinię określającą wymagania higieniczne i zdrowotne, jakie powinny zostać zapewnione przy realizacji przedsięwzięcia.

Podczas oceny oddziaływania na środowisko weryfikuje się także wpływ na lokalną społeczność i środowisko wszystkich generowanych przez farmy wiatrowe oddziaływań, w tym hałasu, infradźwięków czy efektu migotania cieni. Wnioski z powyższych czynności powinny znaleźć się w dokumentacji dla rozpatrywanej inwestycji i w warunkach nałożonych decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku, gdy przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko, będzie także związane z zapewnieniem możliwości udziału społeczeństwa. Organ właściwy do wydania ww. decyzji zobowiązany jest do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwościach, sposobie i miejscu składania uwag i wniosków do raportu o oddziaływaniu na środowisko, wskazując 21-dniowy termin ich składania. Zgodnie bowiem z art. 29 oraz art. 80 *ustawy OOS* każdy ma prawo do składania uwag i wniosków w ramach udziału społeczeństwa w postępowaniu, a organ administracji właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany je rozpatrzyć przed wydaniem decyzji. W związku z powyższym, w ramach przeprowadzanych konsultacji ze społeczeństwem, wszyscy chętni mogą zapoznać się z zebraną w sprawie dokumentacją i przeprowadzonymi badaniami, obliczeniami oraz wypływającymi z nich wnioskami odnośnie oddziaływań generowanych przez projektowane turbiny wiatrowe. Jednocześnie możliwe jest

wówczas wniesienie wszelkich uwag w związku z projektowanym przedsięwzięciem. Organ administracji wydający ww. decyzję zobowiązany jest do rozpatrzenia oraz ustosunkowania się do każdej z tak złożonych uwag w swoim rozstrzygnięciu.

Farma wiatrowa, zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 ze zm.), nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia określonych tym przepisem wymagań ochrony środowiska.

Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, na podstawie materiału dowodowego winien w ww. decyzji zawrzeć warunki, których spełnienie zagwarantuje, iż realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje jego znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi. Natomiast w przypadku braku możliwości wyeliminowania ww. oddziaływania następuje odmowa zgody na realizację przedsięwzięcia.

Ustosunkowując się do pytania dotyczącego ekspertyz w zakresie skutków oddziaływania farm wiatrowych na zdrowie ludzi i środowisko informuję, iż Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska przygotowała publikację „*Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych*”. Jest ona dostępna bezpłatnie w wersji elektronicznej pod bezpośrednim adresem internetowym: http://www.gdos.gov.pl/files/OOS_zal/Wytyczne-w-zakresie-prognozowania-oddziaływan-na-srodowisko-farm-wiatrowych.pdf

Powyższa publikacja zawiera dane odnoszące się m.in. do badań dotyczących wpływu elektrowni wiatrowych na zdrowie ludzi oraz na środowisko. Przedstawia oddziaływanie energetyki wiatrowej na środowisko akustyczne, traktuje o wpływie infradźwięków, pola elektromagnetycznego itp. Zadaniem wytycznych jest także poprawienie jakości dokumentacji środowiskowej oraz wskazanie jak należy prowadzić procedurę oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć z zakresu energetyki wiatrowej, na co trzeba zwrócić szczególną uwagę i jak można badać wpływ elektrowni wiatrowych na poszczególne komponenty środowiska oraz na mieszkających w sąsiedztwie ludzi.

Jeśli chodzi o kwestie dotyczące efektu wywieranego przez farmy wiatrowe na zdrowie ludzi należy wyjaśnić, iż badania w tym zakresie są w dalszym ciągu prowadzone i zasób wiedzy na ten temat podlega sukcesywnej aktualizacji.

Odnosząc się do pytania dotyczącego trybu nadzorowania przez Ministerstwo Środowiska „*powstawania elektrowni wiatrowych i budowy wiatraków w Polsce*” należy wyjaśnić, iż organami właściwymi do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla farm wiatrowych są wójt, burmistrz, prezydent miasta lub w przypadku inwestycji realizowanych na obszarach morskich oraz na terenach zamkniętych regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach podlega weryfikacji przez organ wyższego stopnia w stosunku do organu, który wydał decyzję, w postępowaniu odwoławczym lub też w postępowaniu w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji.

Zgodnie z art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. 2000 Nr 98, poz. 1071, ze zm.) organami wyższego stopnia w stosunku do organów jednostek samorządu terytorialnego są samorządowe kolegia odwoławcze, chyba że ustawy szczególne stanowią inaczej.

W świetle art. 127 ust. 3 *ustawy OOS* organem wyższego stopnia w stosunku do regionalnych dyrektorów ochrony środowiska jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Jednocześnie funkcjonuje możliwość zgłoszenia do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska ewentualnych błędów przy wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla danej elektrowni wiatrowej przez organ gminy. Na mocy art. 76 *ustawy o oś* Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska jeśli stwierdzi nieprawidłowości w zakresie wydawania decyzji, może wystąpić do właściwego miejscowo samorządowego kolegium odwoławczego z wnioskiem o stwierdzenie jej nieważności. Organ, jeśli uzna to za uzasadnione, może w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nałożyć na inwestora obowiązek wykonania analizy porealizacyjnej, określić jej zakres i termin przedstawienia. W analizie porealizacyjnej, o której mowa w art. 83 ust. 1 *ustawy OOS*, dokonuje się porównania ustaleń zawartych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w szczególności ustaleń dotyczących przewidywanego charakteru i zakresu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz planowanych działań zapobiegawczych, z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko i działaniami podjętymi dla jego ograniczenia. Wynikami przeprowadzonych analiz lub monitoringu dysponują zatem organy, które w wydawanych decyzjach środowiskowych zobowiązały inwestora do ich wykonania.

Odpowiadając na pytanie dotyczące zwiększenia w przepisach prawa minimalnej odległości farm wiatrowych od zabudowań wyjaśniam, iż polskie przepisy nie regulują konkretnie tej kwestii, a zależy ona od indywidualnych parametrów przedsięwzięcia i jego usytuowania (np. natężenie hałasu zależy przede wszystkim od sposobu rozmieszczenia turbin w obrębie farmy oraz ich modelu, wysokości wieży, ukształtowania terenu, prędkości i kierunku wiatru oraz rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu). Wprowadzenie takich zapisów do prawodawstwa polskiego wydaje się nie mieć uzasadnienia, wobec tego, że podstawowe oddziaływanie, czyli hałas posiada graniczne normy w prawie powszechnie obowiązującym. Ponadto duża ilość składowych, stanowiących o natężeniu dźwięku oraz kształcie i wielkości innych generowanych przez farmy wiatrowe oddziaływań, powoduje, iż niezmiernie trudne byłoby prawne uregulowanie kwestii związanych z minimalną odległością turbin wiatrowych od zabudowań, zapewniające brak negatywnego wpływu na ludzi zamieszkujących sąsiednie tereny, bowiem byłyby one obciążone dużą dozą niepewności. Dokładne określenie odległości elektrowni wiatrowej od zabudowań, która zapewni zachowanie norm hałasowych, jest możliwe jedynie w trakcie procedury oceny oddziaływania na środowisko, bowiem wówczas znane są szczegółowe parametry przedsięwzięcia i prognozowane oddziaływania na środowisko oraz analizowane są warianty realizacji przedsięwzięcia.

Ograniczenie generowanych przez farmy wiatrowe możliwych uciążliwości dla lokalnych społeczności oraz zabezpieczenie środowiska przed ich ewentualnym negatywnym wpływem odbywa się poprzez spełnienie przez inwestora wymogów wskazanych w szeregu ustaw i aktach wykonawczych dotyczących tego rodzaju działalności, przy jednoczesnym wykorzystaniu najlepszych dostępnych rozwiązań technicznych i technologicznych.

Ustosunkowując się do kwestii poruszonej w punkcie 4 oświadczenia należy wskazać, iż jakkolwiek senatorowie nie podali sygnatury akt oraz daty orzeczenia NSA, na który się powołują, to wymaga podkreślenia, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądów administracyjnych obowiązujące przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r., poz. 647), oraz ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651), nie dają podstawy do przyjęcia, iż elektrownie wiatrowe, jako urządzenia do wytwarzania energii elektrycznej, są uznawane za inwestycje celu publicznego.

Mając na uwadze kwestię „*decyzji lokalizacyjnych*” dla elektrowni wiatrowych, należy wskazać, iż zagadnienie to nie leży w kompetencji resortu środowiska. Interpretacja zapisów ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym leży w gestii resortu odpowiedzialnego za dział budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.

Z. INŻ. ARCHITECTURA
PODSZEFKARZ STANU
GŁÓWNY KONSERWATOR PRZYRODY
Janusz Zaleski